

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата медичних наук, наукового співробітника відділу клінічної фармакології та фармакогенетики неінфекційних захворювань ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України»

Меденцевої Олени Олександрівни

на дисертаційну роботу

Стороженко Тетяни Євгенівни

«Роль фактора пригнічення міграції макрофагів в прогнозуванні ефективності реперфузійної терапії гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST», поданої до офіційного захисту до разової спеціальної вченої ради при ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 222 «Медицина», галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Актуальність проблеми

Дисертаційна робота Стороженко Т.Є. присвячена вивченню ролі фактора пригнічення міграції макрофагів у прогнозуванні ефективності реперфузійної терапії у пацієнтів з гострим інфарктом міокарда з елевацією сегмента ST. Це дослідження є надзвичайно актуальним, оскільки гострий інфаркт міокарда залишається однією з головних причин смертності і інвалідності у світі, незважаючи на розвиток сучасних методів лікування. Використання біомаркерів, таких як фактор пригнічення міграції макрофагів, розчинний супресор туморогенезу-2 та С-реактивний білок для покращення прогнозування результатів проведеної терапії має значно підвищити якість надання медичної допомоги.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертантка виконала роботу у рамках науково-дослідницької теми відділу профілактики та лікування невідкладних станів ДУ «Національний

інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України»: «Визначення ролі біохімічних та генетичних маркерів в прогнозуванні несприятливих подій у хворих з гострим інфарктом міокарда з елевацією сегмента ST», номер державної реєстрації 0120U000071, роки виконання 2020-2023 роки, в якій здобувачка була виконавцем та її власне дослідження стало фрагментом даної науково-дослідної роботи.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, їх достовірність

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані авторкою, ґрунтуються на результатах досліджень, проведених із використанням сучасних, високоефективних і інформативних методів обстеження пацієнтів. Обсяг дослідження та застосовані сучасні методи статистичного аналізу даних сприяли отриманню надійних і достовірних результатів. Висновки дисертантки були детально проаналізовані з урахуванням останніх досягнень як вітчизняної, так і зарубіжної наукової літератури.

Структурований підхід до збору даних дозволив сформулювати нові наукові положення, висновки та практичні рекомендації. Рецензована робота має логічну, послідовну структуру та зміст, відрізняється високим рівнем грамотності й доступністю викладу матеріалу. Отримані результати мають вагомє клінічне значення й можуть бути успішно впроваджені як у наукову, так і в практичну медичну діяльність.

Наукова новизна роботи

Одним із найважливіших внесків дисертації є проведення комплексного дослідженні пацієнтів з гострим інфарктом міокарда з елевацією сегмента ST, яке поєднує аналіз клітинних біомаркерів (фактор пригнічення міграції макрофагів, розчинний супресор туморогенезу-2 та С-реактивний білок) із коронарною візуалізацією (ангіографічні характеристики коронарного

кровотоку та перфузії міокарда за шкалами ТІМІ, MBG). У роботі авторка вперше встановила чіткі порогові рівні фактора пригнічення міграції макрофагів, які дозволяють прогнозувати розвиток феномену невідновленого кровотоку після первинного черезшкірного коронарного втручання. Розроблені прогностичні моделі для виявлення пацієнтів високого ризику розвитку структурно-функціональних змін лівого шлуночка та несприятливих подій після гострого інфаркту міокарда з використанням комбінації досліджуваних біомаркерів.

Практична значність результатів дослідження полягає в покращенні діагностики та стратифікації ризику пацієнтів з гострим інфарктом міокарда з елевацією сегмента ST шляхом інтеграції клітинних біомаркерів та коронарної візуалізації. Визначення циркулюючих рівнів наведених біомаркерів та аналіз ангіографічних даних підвищує точність прогнозування перебігу гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST, своєчасно виявляючи пацієнтів високого ризику розвитку патологічного ремоделювання лівого шлуночка та несприятливих подій у віддаленому періоді захворювання, що відкриває можливості для покращення персоналізованого лікування та моніторингу стану пацієнтів.

Основні результати проведеного дослідження впроваджено в практичну роботу відділення реанімації та інтенсивної терапії ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» (Харків, Україна), КНП «Полтавська обласна клінічна лікарня» (Полтава, Україна), КНП «Хмельницька обласна клінічна лікарня» (Хмельницький, Україна), КП «Рівненська обласна клінічна лікарня імені Юрія Семенюка» (Рівне, Україна), що підтверджено актами впровадження.

Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових працях, що опубліковані здобувачем

За матеріалами дисертації опубліковано 33 наукові праці, зокрема 7 статей і 26 тез доповідей у збірниках матеріалів конгресів і конференцій як на всеукраїнському, так і на міжнародному рівні. Серед публікацій 4 статті опубліковано у вітчизняних фахових виданнях, внесених до переліку фахових видань України, та 3 статті — у закордонних журналах. Окрім того, отримано 1 авторське право на винахід.

Побудова та зміст дисертації

Дисертаційна робота структурована відповідно до загальноприйнятих вимог до наукових досліджень України і складається з таких основних розділів: вступ, огляд літератури, матеріали та методи дослідження, результати власних досліджень, аналіз та узагальнення результатів, висновки, практичні рекомендації, список використаних джерел та додатки.

У вступі авторка наводить ключові відомості про дисертаційну роботу, зокрема чітко окреслює мету й завдання дослідження, наукові й практичні результати, а також результати впровадження отриманих даних у практику.

Розділ «Огляд літератури» займає 23 сторінки й складається з чотирьох підрозділів. У цьому розділі авторка проводить глибокий аналіз наукових джерел, що стосуються основних аспектів дисертаційної роботи. Зокрема, розглядаються базові уявлення про етіологію та патофізіологію гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST, сучасні методи діагностики та ключові аспекти лікування інфаркту міокарда, оцінка ефективності реперфузійної терапії. Авторка приділяє особливу увагу показникам успішності відновлення коронарного кровотоку, механізмам розвитку феномену невідновленого кровотоку, факторам ризику його виникнення та біомаркерам, що дозволяють прогнозувати цей стан. Окремо висвітлено роль фактора пригнічення міграції макрофагів у патогенезі гострого інфаркту

міокарда, включно з його впливом на запальні процеси, ангиогенез та ремоделювання лівого шлуночка серця після перенесеного інфаркту.

Розділ 2 «Матеріали і методи дослідження» описує дизайн дослідження, клінічну характеристику пацієнтів та застосовані методи обстеження. Авторка чітко визначає критерії включення, виключення, а також послідовність етапів роботи. Детально розглянуто використані підходи до оцінки ефективності реперфузійної терапії, проведення ехокардіографії, лабораторної діагностики й стратифікації ризику після гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST. У підрозділі про статистичні методи викладено підходи до обробки даних та оцінки їхньої достовірності. Другий розділ демонструє високий рівень методологічної підготовки дослідження, що забезпечує прозорість роботи й дає можливість оцінити якість та об'єктивність отриманих результатів.

У розділі «Результати власних досліджень» авторка детально висвітлює результати, отримані в рамках дослідження, зокрема щодо ролі фактора пригнічення міграції макрофагів у клінічному перебігу гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST та оцінки ефективності реперфузійної терапії. У наступному розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» здійснюється інтеграція цих даних, їх порівняння з попередніми науковими дослідженнями, що дозволяє сформулювати висновки про новизну та значущість отриманих результатів.

У підсумкових висновках узагальнено основні знахідки, а практичні рекомендації акцентують увагу на можливості використання фактора пригнічення міграції макрофагів як біомаркера для прогнозування ускладнень, що може покращити ведення пацієнтів із гострим інфарктом міокарда. Ці розділи демонструють глибокий аналіз і інноваційний підхід до вивчення ролі фактора пригнічення міграції макрофагів у серцево-судинній патології.

Дисертація написана чітко з належним обґрунтуванням отриманих результатів. Усі розділи логічно пов'язані між собою, забезпечуючи

послідовність викладу матеріалу та чітке відображення наукового підходу до дослідження. Список використаних джерел включає сучасні вітчизняні та закордонні публікації, що свідчить про високий рівень обізнаності авторки у темі. Виклад матеріалу супроводжується інформативними рисунками та таблицями, що полегшує покращує сприйняття викладеного матеріалу.

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертації

Зміст, структура та оформлення дисертаційної роботи відповідають встановленим вимогам МОН України. Загалом робота виконана на достатньо високому методологічному рівні. Принципових зауважень щодо змісту та оформлення дисертації немає, хоча в тексті трапляються деякі орфографічні та стилістичні помилки. Водночас, ці недоліки не знижують наукової цінності роботи, її теоретичного внеску у розвиток науки та практичного значення для медицини.

Під час аналізу дисертації виникли наступні питання:

1. Які найбільш інформативні методи діагностики феномену невідновленого кровотоку? Чому в своїй роботі ви застосували алгоритм діагностики, оснований на оцінці епікардіального кровотоку за шкалою TIMI, мікросудинного за шкалою MBG та характеристики резольуції сегмента ST після реваскуляризації інфаркт-залежної коронарної артерії шляхом ЧКВ?

2. На вашу думку, чи можливо використовувати фактор пригнічення міграції макрофагів для діагностики гострого інфаркту міокарда?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Стороженко Тетяни Євгенівни «Роль фактора пригнічення міграції макрофагів в прогнозуванні ефективності реперфузійної терапії гострого інфаркту міокарда з елевацією сегмента ST», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є закінченою науковою працею, в якій розглядаються питання прогнозування перебігу

післяінфарктного періоду з урахування рівня біомаркерів та ангіографічних характеристик коронарного кровотоку та перфузії міокарда. Робота містить нові науково обґрунтовані положення, які не були представлені до захисту раніше.

За рівнем виконання, обґрунтованістю отриманих дослідницьких результатів, теоретичним та практичним значенням, висновками і практичними рекомендаціями дисертаційна робота повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 та «Вимогам до оформлення дисертації», затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», здобувачка заслуговує присудження ступеня доктора філософії (PhD).

Рецензент,
науковий співробітник відділу клінічної
фармакології та фармакогенетики
неінфекційних захворювань,
кандидат медичних наук

Олена МЕДЕНЦЕВА